

ISSN 2518-1467 (Online),
ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық университетінің
Абая

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

3 (397)

MAY – JUNE 2022

ALMATY, NAS RK

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мықтыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Күлжанат Нурымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Нұр-Сұлтан, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2022

Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансент Кансеитович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 4**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Лязгат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А.Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Нур-Султан, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан».

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: ООО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан № **16895-Ж**, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан, 2022

Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY:

ABYLKASYMOVA Alma Yessimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 4**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarin (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications

of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-13-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, 2022

Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

BULLETIN OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ISSN 1991-3494

Volume 3, Number 397 (2022), 280-291

<https://doi.org/10.32014/2022.2518-1467.317>

UDC 33.330.55

M.A. Kanabekova^{1*}, L.K. Matkarimova¹, S.A. Faizullina²

¹Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan;

²Turan University, Almaty, Kazakhstan.

E-mail: kma.2372@mail.ru

CURRENT STATE OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Abstract. The current state of Kazakhstan's economy requires restructuring of the economic development strategy. Kazakhstan has great potential to maintain sustainable economic growth in the long term, but taking into account the exceptionally developed structure of the economy, the country needs to pursue a differentiated macroeconomic policy to achieve this goal. To realize the potential of long-term economic growth, structural transformations are required in many industries aimed at improving the efficiency and sustainability of the economy. At the same time, for the economic development of the Republic of Kazakhstan, the authorities of Kazakhstan have committed themselves to carrying out structural reforms and consistent macroeconomic policy.

The article examines the current state and problems of the development of the economic development of the Republic of Kazakhstan by industry. The impact of the global crisis and the consequences of the pandemic in 2019-2020 on the economic development of the country is analyzed.

The authors consider the importance of diversification of the economy of Kazakhstan and the parameters of the forecast of socio-economic development for 2022-2026.

The real sector of the economy became the decisive factor and amounted to 3.5%. Due to the active work of the investment policy in 2021, the volume of investments in fixed assets increased by 7.3% compared to 2020. Non-resource sectors of the economy have caused an increase in investment.

The structure of the economy of Kazakhstan confirms the thesis that

countries with an average level of economic development are characterized by a large share of industry in comparison with the agricultural sector, the most developed domestic and foreign trade. In this regard, the article analyzes the total volume of foreign direct investment in Kazakhstan with statistical data for the last 5 years.

The Republic of Kazakhstan has demonstrated continuous growth for 21 years, despite a number of crises. However, the 2020 pandemic year, when economic growth declined by 2.6%, is an exception. Over the years of independence, GDP per capita has grown 13 times in dollars, 720 times in the national currency. If in 1993 the GDP per capita was about \$ 700, then in the 2000s the GDP per capita was \$1,229, then in 2020 it reached \$9,121. The article also provides a comparative analysis of the dynamics of GDP by the main parameters using the main socio-economic indicators of the last 20 years.

It is noted that it is necessary to achieve competitiveness and develop the potential of modern business services that determine the state of a developed country in the world. For the non-resource direction of the development of services in Kazakhstan, it is necessary to increase the potential associated with the economy of education. In the system of the world economy, it should be economically strong and independent, and it should be implemented according to its principles better than others. These issues were discussed in the article.

Key words: economy, gross domestic product, natural resources, national economy, investments, fixed capital, industry, pandemic, world economy

М.А. Қанабекова^{1*}, Л.Қ. Маткаримова¹, С.А. Файзуллина²

¹Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университеті,
Алматы, Қазақстан;

²«Тұран» университеті, Алматы, Қазақстан.

E-mail: *kma.2372@mail.ru*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ

Аннотация. Қазақстан экономикасының қазіргі жай-күйі Экономикалық даму стратегиясын қайта құрылымдауды қажет етеді. Қазақстан ұзақ мерзімді перспективада тұрақты экономикалық өсуді ұстап тұру үшін үлкен әлеуетке ие, бірақ экономиканың ерекше қалыптасқан құрылымын ескере отырып, ел осы мақсатқа қол жеткізу

үшін сараланған макроэкономикалық саясат жүргізу керек. Ұзақ мерзімді экономикалық өсу әлеуетін іске асыру үшін экономиканың тиімділігі мен орнықтылығын арттыруға бағытталған көптеген салаларда құрылымдық қайта құрулар талап етіледі. Осы ретте Қазақстан Республикасының экономикалық дамуы бойынша Қазақстан билігі құрылымдық қайта құрулар мен дәйекті макроэкономикалық саясат жүргізу бойынша өзіне міндеттеме алды.

Мақалада Қазақстан Республикасының экономикалық дамуының салалар бойынша қазіргі жағдайы мен даму проблемалары қарастырылады. Әлемдік дағдарыстың және 2019-2020 жылдардағы пандемия салдарының елдің экономикалық дамуына әсері талданады.

Авторлар Қазақстан экономикасын әртараптандырудың маңызы мен 2022-2026 жылдарға арналған әлеуметтік-экономикалық даму болжамы параметрлерін қарастырады. Экономиканың нақты секторы шешуші факторға айналып 3,5% құрады. 2021 жылы инвестициялық саясаттың белсенді жұмыс жүргізілуіне байланысты негізгі капиталға салынған инвестициялар көлемі 2020 жылдың көрсеткішімен салыстырғанда 7,3% артқан. Экономиканың шикізаттық емес секторлары инвестициялар өсіміне себеп болған.

Қазақстан экономикасының құрылымы экономикалық дамудың орташа деңгейі бар елдер аграрлық сектормен салыстырғанда өнеркәсіптің үлкен үлес салмағымен, неғұрлым дамыған ішкі және сыртқы саудамен сипатталатыны туралы тезисті растайды. Осыған байланысты мақалада, Қазақстанға жалпы тікелей шетелдік инвестициялардың көлемі соңғы 5 жылдық статистикалық мәліметтермен талданады.

Қазақстан Республикасы бірқатар дағдарыстарға қарамастан 21 жыл бойы үздіксіз өсуді көрсетті. Алайда, экономикалық өсім 2,6%-ға төмендеген 2020 пандемия жылы ерекше жағдай болып табылады. Тәуелсіздік жылдары жан басына шаққандағы ЖІӨ доллармен 13 есе өскен болса, өз кезегінде ұлттық валютада 720 есеге өскен. 1993 жылы жан басына шаққандағы ЖІӨ шамамен 700 долларды құраса, 2000 жылдары жан басына шаққандағы ЖІӨ 1 229 АҚШ долларын құраса, ол 2020 жылы 9 121 долларға дейін жеткен. Сонымен қатар мақалада соңғы 20 жылдың негізгі әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерін қолдана отырып, ЖІӨ-нің негізгі параметрлері бойынша динамикасына салыстырмалы түрде талдау жасалды.

Бәсекеге қабілеттілікке қол жеткізу және әлемнің дамыған елінің жағдайын анықтайтын заманауи бизнес-қызметтердің әлеуетін дамытудың қажеттілігі айтылады. Қазақстанда қызметтерді дамытудың шикізаттық емес бағыты үшін білім экономикасымен байланысты

элеуетті арттыру қажет. Әлемдік экономика жүйесінде экономикалық жағынан мықты әрі тәуелсіз болуға, оның қағидалары бойынша басқаларға қарағанда жақсы жүзеге асыруы тиіс. Осы аталған мәселелер мақалада қарастырылды.

Түйін сөздер: экономика, жалпы ішкі өнім, табиғи ресурстар, ұлттық экономика, инвестиция, негізгі капитал, өнеркәсіп, пандемия, әлемдік экономика.

М.А. Канабекова^{1*}, Л.К. Маткаримова¹, С.А. Файзуллина²

¹Казахский национальный педагогический университет им. Абая, Алматы, Казахстан;

²Университет «Туран», Алматы, Казахстан.

E-mail: kma.2372@mail.ru

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Аннотация. Современное состояние экономики Казахстана требует реструктуризации стратегии экономического развития. Казахстан обладает большим потенциалом для поддержания устойчивого экономического роста в долгосрочной перспективе, но с учетом исключительно сложившейся структуры экономики в стране необходимо проводить дифференцированную макроэкономическую политику для достижения этой цели. Для реализации потенциала долгосрочного экономического роста требуются структурные преобразования во многих отраслях, направленные на повышение эффективности и устойчивости экономики. При этом по экономическому развитию Республики Казахстан власти Казахстана взяли на себя обязательства по проведению структурных преобразований и последовательной макроэкономической политики.

В статье рассматривается современное состояние и проблемы развития экономического развития Республики Казахстан по отраслям. Анализируется влияние мирового кризиса и последствий пандемии в 2019-2020 годах на экономическое развитие страны.

Авторы рассматривают значение диверсификации экономики Казахстана и параметры прогноза социально-экономического развития на 2022-2026 годы.

Реальный сектор экономики стал решающим фактором и составил 3,5%. В связи с активной работой инвестиционной политики в 2021 году объем инвестиций в основной капитал увеличился на 7,3% по

сравнению с показателем 2020 года. Несырьевые сектора экономики стали причиной роста инвестиций.

Структура экономики Казахстана подтверждает тезис о том, что страны со средним уровнем экономического развития характеризуются большим удельным весом промышленности по сравнению с аграрным сектором, наиболее развитой внутренней и внешней торговлей. В связи с этим в статье анализируется общий объем прямых иностранных инвестиций в Казахстан со статистическими данными за последние 5 лет.

Республика Казахстан продемонстрировала непрерывный рост в течение 21 года, несмотря на ряд кризисов. Однако 2020 пандемический год, когда экономический рост снизился на 2,6%, является исключением. За годы независимости ВВП на душу населения вырос в долларах в 13 раз, в национальной валюте - в 720 раз. Если в 1993 году ВВП на душу населения составлял около 700 долларов, то в 2000-х годах ВВП на душу населения составлял 1 229 долларов США, то в 2020 году он достиг 9 121 доллар. В статье также проведен сравнительный анализ динамики ВВП по основным параметрам с использованием основных социально-экономических показателей за последние 20 лет.

Отмечается необходимость достижения конкурентоспособности и развития потенциала современных бизнес-услуг, определяющих состояние развития стран мира. Для несырьевого направления развития услуг в Казахстане необходимо наращивать потенциал, связанный с экономикой образования. В системе мировой экономики она должна быть экономически сильной и независимой, лучше других реализовываться по ее принципам. Эти вопросы были рассмотрены в статье.

Ключевые слова: экономика, валовой внутренний продукт, природные ресурсы, национальная экономика, инвестиции, основной капитал, промышленность, пандемия, мировая экономика

Introduction. Kazakhstan is an agricultural and industrial country with a well-developed mining sector. The main source of income is mining. The export of these minerals will allow us to take a high place in the world economic ranking in terms of gross domestic product (GDP) and become the best among the countries of the former CIS. At the same time, the prospects for the development of the economy of the Republic of Kazakhstan are aimed at strengthening the national economy, competition and maintaining social stability. The current state of the economy of Kazakhstan requires the development of an economic development strategy. The overall economic strategy should be aimed at stabilizing the macroeconomics. This, in turn,

will reduce the state budget deficit and consistently pursue a tight monetary and credit policy. Economic problems are caused by difficult periods experienced by the global economy.

Kazakhstan is a member country of the oil market, and therefore is affected by changes in oil prices. In addition, the region has a rich national wealth, of which about 85% is accounted for by the natural resource potential, which is the basis for the recovery of the Kazakh economy. In order to strengthen the economic recovery and increase productivity, Kazakhstan today needs to increase the pace of structural reforms. Industries with a low contribution to GDP growth are associated with low productivity and weak economic diversification (Kuchukova, 2020). At the same time, it is important to demonstrate the commitment of the authorities to solving long-term problems that hinder productivity growth and creating a solid foundation for economic recovery.

Research materials and methods. The forecast of socio-economic development of Kazakhstan for 2022-2026 is compiled in accordance with various scenarios of the development of the world economy and the country's economy, taking into account the following parameters: statistical reporting data on GDP for 2020 and adjusted forecasts of international financial organizations for the growth of the world economy. According to the forecasts of the World Bank, in 2022 the world economy forecasts growth of 4.9%, and in 2023 it forecasts growth of 3.5%. In addition, taking into account external and internal conditions, 3 scenarios for the development of the economy of Kazakhstan for 2022-2026 have been developed. Under these scenarios, the average annual GDP growth will be:

1. Base 4.8%;
2. Optimistic-5%;
3. Pessimistic-4.6%.

By the end of 2021, Kazakhstan's economy grew by 4%. The following industries demonstrated growth rates: equipment and communications – by 13%, Trade – by 9.2%, construction – by 7.6%, manufacturing - by 5.5%, electricity supply - by 4.8%. The real sector of the economy became the decisive factor and amounted to 3.5%. According to the latest short-term indicative indicators, the service sector has reached a positive trend-3.9%. At the same time, trade increased by 9.2%, the transport industry- by 3.6%, and the inflation rate was 8.4%. At the same time, due to the active work of the investment policy in 2021, the volume of investments in fixed assets in 2021 amounted to 13.2 trillion tenge, which indicates an increase of 7.3% compared to 2020. Non-resource sectors of the economy have caused an increase in investment.

Thus, the indices of the physical volume of investments increased in the manufacturing industry by 1.4 times, construction by 1.2 times, agriculture by 1.3 times.

In the manufacturing industry, the highest growth rates were achieved in metallurgy (+27%), textile production (+28%), pharmaceuticals (+39%), chemical industry (+55%), mineral products (+100%).

The annual plan to attract investments in fixed assets in the republic has been fulfilled by 94%. The targets were exceeded in Shymkent (115.5%), Aktobe (101.8%) and Kostanay (101.3%) regions. Insignificant unreachability is observed in Karaganda region (99.9%), Almaty (99.8%), Atyrau region (99.1%), Zhambyl region (97.4%), Pavlodar region (96.2%), Nur-Sultan (96.1%). Non-fulfillment of the plan was recorded in East Kazakhstan (92.1%), Mangystau (90.8%), Almaty (89.7%), Akmola (89.4%), Turkestan (82.5%) and North Kazakhstan (80.4%) regions (<https://primeminister.kz/ru>).

The volume of foreign direct investment in the economy of Kazakhstan in the first 9 months of 2021 increased by 49% and amounted to \$18.7 billion, almost all major investor countries have seen an increase in capital inflows into the economy of Kazakhstan. The top 10 investor states included the Netherlands, USA, Switzerland, China, Russia, Great Britain, Belgium, Turkey, South Korea and France.

Results. Foreign investments are always the most important factor in the economic development of the Republic of Kazakhstan. Attracting investments to the country was associated with both the scale and the decisive role of industries in the national economy that were most attractive to foreign investors, primarily in the extractive industry (Dodonov, 2019). At the same time, in order to further diversify the national economy and to increase the sustainability of economic growth, the government plans to increase the rate of inflow of foreign direct investment to \$ 30 billion per year. Work is also underway to increase the share of investments in fixed assets in GDP to 30% by 2025.

According to the latest data of the National Bank of the Republic of Kazakhstan, the total volume of foreign direct investment in Kazakhstan reaches the figures for the previous 2017-2019 years. From the data in Table -1, it can be seen that in 2021 the volume of foreign direct investment amounted to 23.7 billion US dollars, an increase of 37.7% compared to last year. Five countries remain unchanged: the Netherlands, the USA, Switzerland, Russia and China, which have been ahead of Kazakhstan in terms of investments in the economy for many years (Report on the economy of Kazakhstan, 2021).

There have been significant changes in the second part of the Top 10 countries. Belgium showed a significant increase of 35.1%, displacing the UK from 6th place. The Republic of Korea, with an increase of 73.2%, moved from 9th to 8th place, ahead of French investors who entered the top ten largest donors of investments. Turkish investors provided the republic with an 87% increase in capital investments and took 9th place in the rating, ahead of France.

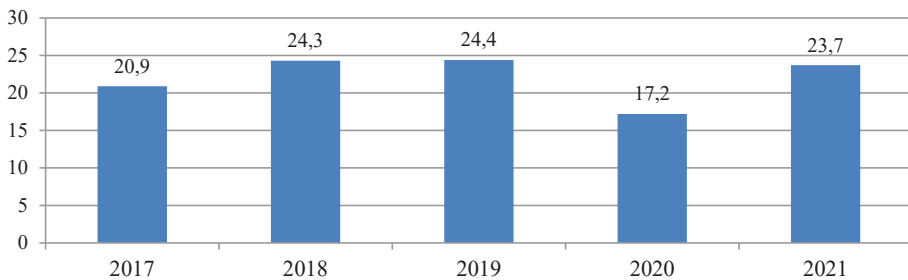

Figure 1. Total foreign direct investment in Kazakhstan, billion US Dollars

The program of the Government of the Republic of Kazakhstan for 2022 is aimed at ensuring macroeconomic stability, economic diversification, development of entrepreneurship and human capital, as well as achieving the goals of ensuring the safety of citizens and entrepreneurs.

Industry is the most important factor in the development of the country. But it is even more important to achieve competitiveness and develop the potential of modern business services that determine the state of a developed country in the world. For the non-resource direction of the development of services in Kazakhstan, it is necessary to increase the potential associated with the economy of education. In the system of the world economy, it should be economically strong and independent, and it should be implemented according to its principles better than others. Kazakhstan has the means and resources for this, but without development it is impossible to rely only on natural resources, which legally makes the country a raw material base of developed countries.

Large oil reserves in Kazakhstan have made it possible in a relatively short time to become one of the middle-income countries of the world. However, the structure of the economy as a whole is one-sided, characterized by an imbalance and, consequently, weakness. Along with the high development of the extractive industry, other industries do not play a significant role in the economy (Almerekov, 2019).

Discussion. The structure of Kazakhstan's economy confirms the thesis that countries with an average level of economic development are

characterized by a large share of industry in comparison with the agricultural sector, the most developed domestic and foreign trade.

Foreign trade turnover in 2021 amounted to 101,513.4 million US dollars (Table-1). According to the general indicators of foreign trade turnover in 2021, the growth of exports amounted to 28.6%, imports - 8.2%, the growth of trade turnover - 19%, the growth of the trade balance - 116%, which indicates a uniform growth in all positions. We believe that these indicators, in turn, will have a positive impact on the development of the economy of Kazakhstan. At the same time, Russia occupies the largest share of the total volume of foreign trade turnover of the Republic of Kazakhstan with the EAEU countries - 93.5%, the rest - Kyrgyzstan - 3.3%, Belarus - 3.1% and Armenia - 0.1% (Analytical portal of foreign trade of the Republic of Kazakhstan Development Bank of Kazakhstan, 2021).

Table 1. General indicators of foreign trade turnover of the Republic of Kazakhstan, million dollars

Years	Export	Import	Trade turnover	Trade balance	Export growth, (%)	Import growth, (%)	Turnover growth, (%)	Trade balance growth, (%)
2015	45955.8	30567.8	76523.5	15388.0	-42.2	-26.0	-37	-60
2016	36736.9	25376.7	62113.7	11360.2	-20.1	-17.0	-19.	-26
2017	48 503.3	29599.6	78 102.9	18 903.6	32.0	16.6	26	66
2018	61 268.8	32 928.7	94 197.5	28 340.1	26.3	11.2	21	50
2019	58 065.6	39 695.2	97 760.8	18 370.4	-5.2	20.5	4	-35
2020	46 916.4	38 037.9	84 954.3	8 878.4	-19.2	-4.2	-13	-52
2021	60 339.6	41 173.8	101 513.4	19 165.8	28.6	8.2	19	116

Note. <https://kdb.kz/analytics/analytical-portal-foreign-trade-of-the-RK/>

Over the past decade, Kazakhstan has made significant progress in public policy. Extracting the revenues of the extractive industry through proper systematization of the fiscal system, which is governed by its own rules. Although Kazakhstan is the ninth largest producer of crude oil in the world, diversification remains a challenge for the country. In 2020, hydrocarbon production will account for 21% of GDP and about 70% of total exports.

There are certain positive results in the development of the economy of Kazakhstan in the structure of GDP, in particular, the indicators of the manufacturing industry and the service sector have significantly improved. Despite the pessimistic forecasts of many experts who predicted a small increase in GDP, by the end of 2020, growth will decrease by -2.5%.

According to the results of the first half of 2021, the economy of Kazakhstan entered the growth trajectory (growth was 7.7%). The dynamics of recovery is observed in all sectors of the national economy.

The non-oil sector has made a significant contribution to GDP growth. The manufacturing industry has maintained stable and record-high growth rates over the past 10 years. High growth rates were observed in mechanical engineering (20.6%), electrical engineering (10.2%), computer technology, electronic and optical equipment (52.3%).

The chemical industry showed rapid development (11.2%); light industry (4.9%); metallurgy (3%); food production (3.9%), oil refining (2.6%). Stable and high growth rates are provided in the construction industry, including in the production of building materials (26.5%), construction (12.5%), housing commissioning (13.3%). The growth rate in agriculture was 3%. Against the background of the growing attractiveness of the industry, investments in fixed assets in agriculture and food production increased by more than 50%.

In 2021, excluding mining, the growth of investments in fixed assets in the national economy will amount to 32.3%. One of the important factors of economic growth was the positive dynamics in the service sector.

At the same time, the catastrophic consequences of the coronavirus pandemic in 2019 had a significant impact on the working conditions of enterprises producing goods and construction work, and the impact of the service crisis was small. This is often explained by large investments in the financial sector of the state and further support for the development of small and medium-sized businesses in the form of a moratorium on inspections. According to the Statistics Agency of the Republic of Kazakhstan, in Table 2, the annual GDP growth in 2000 was 9.8%, the deflator (price change of GDP) was 15.3%.

Over the past twenty years, there has been a positive trend in the development of the economy of Kazakhstan. The annual growth of real GDP in 2000-2015 averaged 10% (Table 2). From 2016 to 2019, GDP growth was about 3.5%.

Due to the crisis caused by the COVID-19 pandemic, Kazakhstan's economic growth slowed to 2.5% in 2020.

Over the past 10 years, it has been successful year after year, reaching 7.3% in 2010, 1.2% in 2015, 4.1% in 2018 and 4.5% in 2019. At the same time, many experts predict real GDP growth in the range of about (5-7%) (The main socio-economic indicators of the Republic of Kazakhstan , 2021).

Table 2. Dynamics of the main parameters of GDP

Name	Years						
	2000	2010	2015	2016	2018	2019	2020
Real GDP growth/decline, %	9,8	7,3	1,2	1,1	4,1	4,5	-2.5

GDP, billion tenge	2599,6	21 816 ,0	40 884,1	46 971 ,0	61 819, 5	69 532 ,6	70 649, 0
Gross domestic product per capita, in US dollars	1 229	9 071	10 509	7 714	9 812	9 812	9 121

Note: the main socio-economic indicators of the Republic of Kazakhstan, <https://stat.gov>

In general, it can be concluded that the GDP growth rate in the Republic of Kazakhstan has been on a positive trajectory since 1999 and has demonstrated continuous growth for 21 years, despite a number of crises. However, the 2020 pandemic year, when economic growth declined by 2.6%, is an exception. At the same time, the average annual growth rate of the economy in the period from 2000 to 2007 was at the level of 10%, after which it decreased to 4-5%.

Over the years of independence, GDP per capita has grown 13 times in dollars, 720 times in the national currency. If in 1993 the GDP per capita was about \$700, then in the 2000s it was \$1,229. In 2020, it reached \$9,121 (Table 2). In real terms, GDP increased 2.4 times.

In order to diversify the economy, more than 500 new types of products were launched in 2018. Also, in 2020, the production of passenger cars reached 65 thousand units, trucks-8.2 thousand units. However, compared to 2019, the production has doubled.

Conclusion. Currently, the main economic growth is accounted for by the non-primary sector - manufacturing, services and construction. However, it should be noted that in order to ensure the development of the economy in the medium term, the volume of attracting investments in fixed assets should be brought to the level of 30 percent of GDP.

Thus, despite the uncertainty caused by the pandemic of the past and these years, in the first half of 2021, Kazakhstan is distinguished by a number of positive changes for the economy (Panzabekova, 2018). All the events of the last year and a half have been marked by a pandemic. During this period, several positive trends were observed, which means that in the conditions of the pandemic, an optimal balance of interests was achieved in the interaction of the state, business and the population.

After the pandemic, a certain part of the business, of course, went bankrupt. Before the crisis, a new law on rehabilitation and bankruptcy was adopted. This has not been tested in practice yet. But we must understand that the longer it takes to launch the mechanism of cleaning up the national economy from idle business, the lower the chances of transition to sustainable growth

and launching the mechanism of effective transformation of the growth of economic entities. It is also a necessary element of competition. Therefore, we believe that it is very important that the rehabilitation and bankruptcy procedures work as efficiently as possible.

Information about authors:

Kanabekova Meruert – candidate of economic sciences, Kazakh national pedagogical university named after Abai; *kma.2372@mail.ru*, 0000-0003-2392-0136;

Matkarimova Lailya – master of Economic sciences, Kazakh national pedagogical university named after Abai; *matkarimova85@mail.ru*, 0000-0001-5631-1797;

Faizullina Svetlana – candidate of economic sciences, Turan University; *svetlanafai@bk.ru*, 0000-0002-9925-5075.

REFERENCES:

Almerekov N.A., ECONOMY OF KAZAKHSTAN: CURRENT STATE, PROBLEMS AND SOLUTIONS, Journal of Economy and Business, vol.12-1, 2019.

Analytical portal of foreign trade of the Republic of Kazakhstan Development Bank of Kazakhstan, 2021. <https://kdb.kz/analytics/analytical-portal-foreign-trade-of-the-RK/>

V. Dodonov, Foreign investments in Kazakhstan: a pragmatic assessment of the scale and impact on economic development, “Transformation of the economy of Kazakhstan”. Astana: Printing House “IndigoPrint”, 2019. – p.241 .

Report on the economy of Kazakhstan-summer 2021.

<https://www.vsemirnyjbank.org/ru/country/kazakhstan/publication/economic-update-summer-2021>.

The main socio-economic indicators of the Republic of Kazakhstan, 2021. <https://stat.gov>.

<https://www.tadviser.ru/index.php/> / Economy of Kazakhstan.

Panzabekova A. formation and development of the information society in terms of its impact on the quality of life of the population. Reports of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, ISSN 2224-5227, Volume 5, number 321 (2018). pp. 94-99. <https://doi.org/10.32014/2018.2518-1483.14>.

Salieva L.K., Kenzhegalieva G.B., Idelbaeva A.S. Research of modern economic mechanisms of formation of intellectual potential of the country as a driving factor of innovative development of the economy. Bulletin of the NAS RK. ISSN 1991-3494. Vol.5, N375 (2018), 144-148. <https://doi.org/10.32014/2018.2518-1467.19>.

Financial aspects of the Third modernization of the economy of Kazakhstan: Monograph./ Edited by Doctor of Economics, prof. N.K. Kucukova. /L.N. Gumilyov Eurasian National University. – Nur-Sultan, IP Bulatov A.Zh., 2020. – 605 p.

<https://primeminister.kz/ru/news/perspektivy-razvitiya-ekonomiki-rk-napravleniya-ukreplenie-nacekonomiki-konkurencii-i-sohranenie-socialnoy-stabilnosti-a-smailov-247835>.

ПАМЯТИ

доктора юридических наук, профессора, академика НАН РК

БАЙМАХАНОВА МУРАТА ТАДЖИ-МУРАТОВИЧА

01.11.1933 – 04.06.2022 гг.

4 июня 2022 года ушел из жизни крупный казахстанский ученый, доктор юридических наук, профессор, академик НАН РК Баймаханов Мурат Таджи-Муратович.

Мурат Таджи-Муратович родился 1 ноября 1933 года в г. Алматы. После окончания школы поступил на юридический факультет Московского государственного университета им. М. В. Ломоносова, который с отличием окончил в 1957 году. В 1973 году защитил диссертацию на тему «Противоречия в развитии правовой надстройки социалистического общества и пути их разрешения».

Мурат Таджи-Муратович работал в Министерстве юстиции Казахстана, а после окончания аспирантуры полностью посвятил свою жизнь науке, пройдя путь от научного сотрудника, научного секретаря, заведу-

ющего отделом, заместителя директора до директора одного из ведущих научных организаций Казахстана – Института философии и права.

Основные направления научных исследований ученого были вопросы конституционного права, теории государства и права, политологии.

Учитывая его глубокие знания в области государственного права, большой опыт, он был назначен председателем Конституционного Суда Республики Казахстан, проработав на этой должности с 1992 по 1995 годы.

С 1995 года – проректор университета «Кайнар» и Высшей школы права «Әділет». Принимал участие в создании Конституции Казахстана и законопроекта об органах государственного управления.

В 1978-1993 годах выступал с докладом на международных конгрессах в США, Франции, Бразилии и других странах.

Мурат Таджи-Муратович внес большой вклад в развитие и становление юриспруденции независимого Казахстана. Ему принадлежат разработки общей теории и методологии права, теории государства, основ конституционного права (сочетание Конституции и текущего законодательства, влияние Основного закона на закрепление, защиты и обеспечения приоритетности прав и свобод человека и гражданина), концепции правового государства и гражданского общества.

Наиболее крупными научными достижениями ученого являются: комплексная разработка проблем противоречий в развитии правовой надстройки при социализме, а также исследование вопроса о становлении правового государства и конституционном процессе в Республики Казахстан.

Мурат Таджи-Муратович оставил бесценное научное наследие: он автор более 300 научных работ, в том числе монографий «Становление суверенитета Республики Казахстан»; Взаимодействие правового сознания с моралью и нравственностью в обществе переходного периода, которые служат неисчерпаемым источником знаний для студентов, магистрантов, преподавателей-юристов.

Вся жизнь Мурат Таджи-Муратович, его научно-педагогическая, организаторская и общественная деятельность служит прекрасным примером умелого сочетания теории и практики, глубоких научных изысканий с активным участием в решении как фундаментальных, так и практических задач.

За большие заслуги перед страной ему было присвоено звание Лауреата премии имени *Чокана Валиханова*, имеет медали и Почетные

грамоты РК, а в 2020 году Указом Президента РК награждён *орденом «Парасат»*.

Президиум НАН РК скорбит о невосполнимой утрате, выражает глубокое соболезнование родным и близким Мурата Таджи-Муратовича.

В нашей памяти Мурат Таджи-Муратович навсегда останется талантливым организатором науки, выдающимся ученым-юристом, безгранично преданным своей профессии и избранному пути, соратником, патриотом Казахстана, оставившим яркий и незабываемый след в истории отечественной науки!

Светлая память о Баймаханове Мурате Таджи-Муратовиче навсегда сохранится в наших сердцах!

Президиум НАН РК

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Г.У. Азимова, А.А. Сатбекова

ЗАМАНАУИ МОБИЛЬДІ ҚОСЫМШАЛАРДЫ ҚАЗАҚ ТІЛІН ОҚЫТУ
ӘДІСТЕМЕСІНДЕ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІ ЖОЛДАРЫ.....5

Н. Арыстанбекұлы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ДІНТАНУЛЫҚ САРАПТАМА
ЖҮРГІЗУДІҢ ТАҒЫЛЫМДЫҚ МӘН-МАҢЫЗЫ.....20

Н.А. Ахметова, Г.А. Кажигалиева, М.М. Шайжанова

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА МЕКТЕПТЕ БІЛІМ БЕРУДІҢ
ЖАҒАРТЫЛҒАН МАЗМҰНЫ КОНТЕКСІНДЕ ОРЫС ТІЛІН
ИНТЕГРАТИВТІ ОҚЫТУ.....28

А.Е. Әбілқасымова, М.Р. Кушербаева, С. Тамаев, Д.А. Демисенова

СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫН ФИЗИКА МЕН
МАТЕМАТИКАНЫҢ ПӘНАРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСЫ НЕГІЗІНДЕ
ҰЙЫМДАСТЫРУ.....42

І.Н. Ерсари, Э.А. Бакирова

ЦИФРЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ РЕСУРСТАРЫН ОҚЫТУ КЕЗІНДЕ ҚОЛДАНУ
МҮМКІНДІКТЕРІ.....56

Қ. Жаңабаев, А. Ш. Тұрғанбаева, Б. Б. Ешметова

XV-XVIII ҒАСЫРЛАРДАҒЫ ЖЫРАУЛАР ҚОЛДАНЫСЫНДАҒЫ ТҰРАҚТЫ
ТОПОНИМИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕРІНІҢ СЕМАНТИКАСЫ-ПАТРИОТТЫҚ
ТӘРБИЕ ОБЪЕКТІСІ РЕТІНДЕ.....69

А.А. Куралбаева, Н. Әмірбек, Д.Е. Бауыржановна

БІРІНШІ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНА ОҚУ МЕН ЖАЗУДЫ ҮЙРЕТУ
ӘДІСТЕРІ.....83

Б.С. Қапалбек, Н.Н. Оразхан

ҰЛТ ҰСТАЗЫНЫҢ БАСТАУЫШ МЕКТЕПКЕ ҚАТЫСТЫ ҒЫЛЫМИ-
ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҰСТАНЫМДАРЫ (Ахмет Байтұрсынұлының
150 жылдығына арналған).....99

Д.Е. Муратбекова, А.Ж. Сапарғалиева

БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІ БАСТАУЫШ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ
СӨЙЛЕУ ӘРЕКЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА ДАЙЫНДАУДЫҢ
ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....110

А.С. Орынбекова, Г.Ж. Меңлібекова
 БОЛАШАҚ ӘЛЕУМЕТТІК ПЕДАГОГТАРДЫҢ КӘСІБИ ІС-ӘРЕКЕТКЕ
 ДАЯРЛЫҒЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫ ЭКСПЕРИМЕНТТІК ЗЕРТТЕУ.....126

Э.Ә. Өтебаева, А.Ә. Солтанбекова, А.Б. Шормақова
 ҚАЗАҚ ҚЫЗЫНА ҚАТЫСТЫ ИДИОЭТНИКАЛЫҚ БІРЛІКТЕРДІҢ
 ӘДІСТЕМЕЛІК ЖӘНЕ ЭТНОТАНЫМДЫҚ НЕГІЗДЕРІ.....136

М.Е. Рахметов, А.К. Садвақасова
 ҚАШЫҚТАН ОҚЫТУ ПЛАТФОРМАЛАРЫН ҚҰРУ ЖӘНЕ ЖҮЗЕГЕ
 АСЫРУДЫҢ ПРАКТИКАЛЫҚ АЛҒЫШАРТТАРЫ.....149

А.Д. Сыздықбаева, У.М. Әбдіғапбарова
 ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРНЫНАН KEЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ СУБЪЕКТИЛЕРІНІҢ
 АКАДЕМИЯЛЫҚ АЛАЯҚТЫҚТАРЫ: МӘНІ, ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....161

Халел Агнур
 БОЛАШАҚ ДИПЛОМАТТАРДЫҢ ШЕТТІЛДІК МӘДЕНИЕТАРАЛЫҚ
 КОММУНИКАТИВТІК ДИСКУРСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУДА КӘСІБИ
 БАҒЫТТАЛҒАН ТІЛДІК КУРСЫҢ ТИІМДІЛІГІ.....179

М.Е. Ыбраим, С.Б. Тәліп, Л.К. Бактыбаева
 МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДАҒЫ «МЕКТЕП ЖЕТІЛУ»
 ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ СИПАТТАРЫН ТАЛДАУ.....192

ЭКОНОМИКА

С.С. Аюбаева, Э. Жуперкене, Л.И. Кусаинова, А.С. Ибраева
 ХАЛЫҚТЫҢ СЕНІМІ – ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МЕМЛЕКЕТТІК
 АППАРАТЫНЫҢ БЕДЕЛ МЕНЕДЖМЕНТІ АСПЕКТИЛЕРІНІҢ БІРІ
 РЕТІНДЕ..... 204

**С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихымбаев, З.Қ. Қалиасқарова,
 Қ.Б. Жұманазаров, А.К. Алпысбаева**
 ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУДАҒЫ
 ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІ: МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУДІ ДАМУДЫҢ
 ТЕОРИЯЛЫҚ-ӘДІСНАМАЛЫҚ ТӘСІЛДЕРІ.....221

Ғ.М. Жұрынов, А.А. Муталиева, А.Е. Есболова, С. Дырка
 СҮТ ӨНІМДЕРІ ШАҒЫН КЕШЕНДЕРІНІҢ КООПЕРАЦИЯСЫ ЖӘНЕ
 ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУ ОРТАСЫНА ЫҚПАЛДАСУЫ.....237

**Б.Н. Исабеков, С.И. Игильманова, К.Е.Хасенова, Н.М. Анарбеков,
 А.К. Бакпаева, Б. Шошай**
 ҚАЗАҚСТАН АЙМАҚТАРЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫ:
 ПРОБЛЕМАЛАРЫ МЕН БОЛАШАҒЫ.....252

А.С. Кадырова, Г.Т. Кунуркульжаева, Б.Ж. Болатова, М. А. Тлеубергена, Н.Б. Султамуратова, М. Жанат ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ.....	264
М.А. Қанабекова Л.Қ. Маткаримова, С.А. Файзуллина ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....	280
Г.Е. Керімбек, Б.К. Нурмағанбетова, З.О. Иманбаева, К.Б.Сатымбекова, А.А. Нұрғалиева КӘСПОРЫННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫН ЖЕТІЛДІРУДІҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ.....	292
А.Ж. Құрмантаева, Ж.А.Оспанбаев, С.Н.Абиева ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ.....	305
Г. Лухманова, Г. Сейтова, Н. Сартанова, Г. Абаева ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР.....	317
А.А. Ниязбаева, Д.А. Амержанова, Б. Куантқан, А.Ж. Ибрашева, Р.Б. Сартова, М.К. Каримбергенова ЭКОНОМИКАНЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ СЕКТОРЛАРЫНА ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫҢ КОНЦЕПТУАЛДЫҚ АСПЕКТИЛЕРІ.....	327
Н.Н. Нұрмұхаметов, Ж.С. Булхайрова, Э. В.Белоусова, Ш. Косымбаева ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТҰРҒЫНҮЙ САЯСАТЫН ДАМУ: ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙЫ ЖӘНЕ ДАМУ ПРОБЛЕМАЛАРЫ.....	339
А.Б. Пиязбаева ЭКОНОМИКАЛЫҚ САНА МЕН ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОЙЛАУ: ӨЗАРА БАЙЛАНЫС ДИАЛЕКТИКАСЫ.....	360
Л.С. Спанкулова, З.К. Чуланова, Е. Нұрұлы, Ж.С. Исаева ДӘРІЛІК САҚТАНДЫРУДЫ ЕНГІЗУДІ БАҒАЛАУДЫҢ ӨДІСТЕМЕЛІК ТӘСІЛДЕРІ.....	379
ҒАЛЫМДЫ ЕСКЕ АЛУ	
Заң ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі Баймаханов Мұрат Тәжі-Мұратұлын еске алу.....	397

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Г.У. Азимова, А.А. Сатбекова

ЭФФЕКТИВНЫЕ СПОСОБЫ ВНЕДРЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ
МОБИЛЬНЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ В МЕТОДИКУ ПРЕПОДАВАНИЯ
КАЗАХСКОГО ЯЗЫКА.....5

Н. Арыстанбекұлы

ПОЗНАВАТЕЛЬНОЕ ЗНАЧЕНИЕ ПРОВЕДЕНИЯ РЕЛИГИОВЕДЧЕСКОЙ
ЭКСПЕРТИЗЫ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН.....20

Н.А. Ахметова, Г.А. Кажигалиева, М.М. Шайжанова

ИНТЕГРАТИВНОЕ ОБУЧЕНИЕ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В КОНТЕКСТЕ
ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ ШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....28

А.Е. Абылкасымова, М.Р. Кушербаева, С. Тамаев, Д.А. Демисенова

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ
МЕЖПРЕДМЕТНЫХ СВЯЗЕЙ ФИЗИКИ И МАТЕМАТИКИ.....42

И.Н. Ерсари, Э.А. Бакирова

ВОЗМОЖНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ
РЕСУРСОВ В ОБУЧЕНИИ.....56

К. Жанабаев, А.Ш. Тургенбаева, Б.Б. Ешметова

СЕМАНТИКА УСТОЙЧИВЫХ ТОПОНИМИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ ЖЫРАУ
XV-XVIII ВЕКОВ - ОБЪЕКТ ПАТРИОТИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ.....69

А.А. Куралбаева, Н. Амирбек, Д.Е. Бауыржановна

МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ПЕРВОКЛАССНИКОВ РАННЕМУ ЧТЕНИЮ
И ПИСЬМУ.....83

Б.С. Капалбек, Н.Н. Оразхан

НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОЗИЦИИ УЧИТЕЛЯ НАЦИИ ПО
ОТНОШЕНИЮ К НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ (Посвящено 150-летию
Ахмета Байтурсынова).....99

Д.Е. Муратбекова, А.Ж. Сапаргалиева

ОСОБЕННОСТИ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К
ФОРМИРОВАНИЮ РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ У МЛАДШИХ
ШКОЛЬНИКОВ.....110

А.С. Орынбекова, Г.Ж. Менлибекова

ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ФОРМИРОВАНИЯ
ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ СОЦИАЛЬНЫХ ПЕДАГОГОВ
К ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....126

Э.А. Утебаева, А.А. Солтанбекова, А.Б. Шормакова

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ И ЭТНОЯЗЫКОВЫЕ ОСНОВЫ
ИДИОЭТНИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ ПО ОТНОШЕНИЮ К ОБРАЗУ
КАЗАХСКОЙ ДЕВУШКИ.....136

М.Е. Рахметов, А.К. Садвакасова

ПРАКТИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ СОЗДАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ
ПЛАТФОРМ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ.....149

А.Д. Сыздыкбаева, У.М. Абдигапбарова

АКАДЕМИЧЕСКОЕ МОШЕННИЧЕСТВО СУБЪЕКТОВ
ПОСТДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ: СУЩНОСТЬ, ТЕКУЩЕЕ
СОСТОЯНИЕ.....161

Халел Агнур

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО –ОРИЕНТИРОВАННОГО
ЯЗЫКОВОГО КУРСА В ФОРМИРОВАНИИ ИНОЯЗЫЧНОГО
МЕЖКУЛЬТУРНОГО КОММУНИКАТИВНОГО ДИСКУРСА БУДУЩИХ
ДИПЛОМАТОВ.....179

М.Е. Ыбраим, С.Б. Талип, Л.К. Бактыбаева

АНАЛИЗ ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК «ШКОЛЬНОЙ
ЗРЕЛОСТИ» У ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.....192

ЭКОНОМИКА

С.С. Аюбаева Э. Жуперкене Л.И. Кусаинова, А.С. Ибраева

ДОВЕРИЕ НАСЕЛЕНИЯ, КАК ОДИН ИЗ АСПЕКТОВ РЕПУТАЦИОННОГО
МЕНЕДЖМЕНТА ГОСУДАРСТВЕННОГО АППАРАТА РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН.....204

**С.Х. Бейсембекова, М.Р. Сихимбаев, З.К. Калиаскарова, К.Б. Жуманазаров,
А.К. Алпысбаева**

ИННОВАЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В НЕДРОПОЛЬЗОВАНИИ
КАЗАХСТАНА: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ
К РАЗВИТИЮ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ.....221

Ғ.М. Жұрынов, А.А. Муталиева, А.Е. Есболова, Стефан Дырка

КООПЕРАЦИЯ И ИНТЕГРАЦИЯ МАЛЫХ МОЛОЧНО-ПРОДУКТОВЫХ
ПОДКОМПЛЕКСОВ В ИННОВАЦИОННУЮ.....237

Б.Н. Исабеков, С.И. Игильманова, К.Е. Хасенова, Н.М. Анарбеков, А.К. Бакпаева, Б. Шошай ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ КАЗАХСТАНА: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ.....	252
А.С. Кадырова, Г.Т. Кунуркульжаева, Б.Ж. Болатова, М. А. Тлеубергена, Н.Б. Султамуратова, М. Жанат СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	264
М.А. Канабекова, Л.К. Маткаримова, С.А. Файзуллина СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	280
Г.Е. Керимбек, Б.К. Нурмаганбетова, З.О. Иманбаева, К.Б. Сатымбекова, А.А. Нурғалиева ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	292
А.Ж. Курмантаева, Ж.А. Оспанбаев С.Н. Абиева СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ СТРУКТУРНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ В ЭКОНОМИКЕ КАЗАХСТАНА.....	305
Г. Лухманова, Г. Сейтова, Н. Сарганова, Г. Абаева ФИНАНСОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	317
А.А. Ниязбаева, Д.А. Амержанова, Б. Куанткан, А.Ж. Ибрашева, Р.Б. Саргова, М.К. Каримбергенова КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ ИНВЕСТИРОВАНИЯ В ИННОВАЦИОННЫЕ ОТРАСЛИ ЭКОНОМИКИ.....	327
Н.Н. Нурмухаметов, Ж.С. Булхайрова, Э.В. Белоусова, Ш. Косымбаева РАЗВИТИЕ ЖИЛИЩНОЙ ПОЛИТИКИ КАЗАХСТАНА: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ.....	339
А.Б. Пиязбаева ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОЗНАНИЕ И ЭКОНОМИЧЕСКОЕ МЫШЛЕНИЕ: ДИАЛЕКТИКА ВЗАИМОСВЯЗИ.....	360
Л.С. Спанкулова, З.К. Чуланова, Е. Нурулы, Ж.С. Исаева МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ВНЕДРЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННОГО СТРАХОВАНИЯ.....	379
ПАМЯТИ УЧЕНОГО	
Памяти доктора юридических наук, профессора, академика НАН РК Баймаханова Мурата Таджи-Муратовича.....	397

CONTENTS

PEDAGOGY

G.U. Azimova, A.A. Satbekova

EFFECTIVE APPROACHES FOR INTEGRATING MODERN MOBILE APPLICATIONS INTO KAZAKH LANGUAGE TEACHING.....5

N. Arystanbekuly

RELIGIOUS EXPERTISE IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN EDUCATIONAL VALUE OF DRIVING.....20

N.A. Akhmetova, G.A. Kazhigalieva, M.M. Shaizhanova

INTEGRATIVE TEACHING OF THE RUSSIAN LANGUAGE IN THE CONTEXT OF THE UPDATED CONTENT OF SCHOOL EDUCATION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....28

A.E. Abylkasymova, M.R. Kuserbaeva, S. Tamaev, D.A. Demissenova

ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS ON THE BASIS OF INTERDISCIPLINARY CONNECTIONS BETWEEN PHYSICS AND MATHEMATICS.....42

I.N. Yersari, E.A. Bakirova

POSSIBILITY OF USING DIGITAL EDUCATIONAL RESOURCES IN THE TEACHING.....56

K. Zhanabaev, A.Sh. Turganbayeva, B.B. Eshmetova

SEMANTICS OF STABLE TOPONYMIC UNITS OF ZHYRAU XV-XVIII CENTURIES - THE OBJECT OF PATRIOTIC EDUCATION.....69

A.A. Kuralbayeva, N. Amirbek, D.B. Yesenkulova

METHODS OF TEACHING FIRST GRADERS TO EARLY READING AND WRITING.....83

Kapalbek B.S., Orazkhan N.N.

SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL POSITIONS OF THE NATIONAL TEACHER IN RELATION TO PRIMARY SCHOOL (Dedicated to the 150th anniversary of Akhmet Baitursynov).....99

D.YE. Muratbekova, A.Zh. Sapargaliyeva

FEATURES OF PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE FORMATION OF SPEECH ACTIVITY OF YOUNGER PUPILS.....110

A.S. Orynbekova, G.Zh. Menlibekova EXPERIMENTAL RESEARCH WORK ON THE FORMATION OF THE READINESS OF FUTURE SOCIAL PEDAGOGUES FOR PROFESSIONAL ACTIVITY.....	126
E.A. Utebayeva, A.A. Soltanbekova, A.B. Shormakova METHODOLOGICAL AND ETHNO-LINGUISTIC FOUNDATIONS OF IDIOETHNIC UNITS IN RELATION TO THE IMAGE OF A KAZAKH GIRL.....	136
M.E. Rakhmetov, Sadvakassova A.K PRACTICAL PREREQUISITES FOR THE CREATION AND IMPLEMENTATION OF DISTANCE LEARNING PLATFORMS.....	149
A. Syzdykbayeva, U. Abdigapbarova ACADEMIC FRAUD BY POST-GRADUATE EDUCATION SUBJECTS: ESSENCE, CURRENT STATUS.....	161
Khalel Agnur THE EFFECTIVENESS OF A PROFESSIONALLY–ORIENTED LANGUAGE COURSE IN THE FORMATION OF A FOREIGN -LANGUAGE INTERCULTURAL COMMUNICATIVE DISCOURSE OF FUTURE DIPLOMATS.....	179
M.Ye. Ybraim, S.B. Talip, L.K. Baktybaeva AN ANALYSIS OF THE PSYCHO-PHYSIOLOGICAL CHARACTERISTICS OF “SCHOOL MATURITY” IN PRESCHOOL CHILDREN.....	192
ECONOMICS	
S.S. Ayubayeva, E. Zuperkiene, L.I. Kussainova, A.S. Ibrayeva PUBLIC CONFIDENCE AS ONE OF THE ASPECTS OF REPUTATION MANAGEMENT OF PUBLIC SERVICE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	204
S.Kh. Beisembekova, M.R. Sikhimbayev, Z.K. Kaliaskarova, K.B. Zhumanazarov, A.K. Alpysbayeva INNOVATIVE ACTIVITY IN THE SUBSOIL USE OF KAZAKHSTAN: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF ITS STATE REGULATION.....	221
G.M. Zhurynov, A.A. Mutaliyeva, A.Ye. Yesbolova, S.Dyrka COOPERATION AND INTEGRATION OF SMALL DAIRY AND FOOD SUBCOMPLEXES INTO AN INNOVATIVE DEVELOPMENT ENVIRONMENT.....	237

B.N. Isabekov, S. Igilmanova, K.Khassenova, N.M. Anarbekov, A.K. Bakpayeva, B. Shoshay INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REGIONS OF KAZAKHSTAN: PROBLEMS AND PROSPECTS.....	252
A.S. Kadyrova, G.T. Kunurkulzhayeva, B.Z. Bolatova, M.Tleubergenova, N.B. Sultamuratova, M. Zhanat MODERN STATE AND PROSPECTS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	264
M.A. Kanabekova, L.K. Matkarimova, S.A. Faizullina CURRENT STATE OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	280
G. Kerimbek, B. Nurmaganbetova, Z. Imanbayeva, K. Satymbekova, A. Nurgaliyeva THE MAIN DIRECTIONS OF IMPROVING THE ECONOMIC SITUATION OF THE ENTERPRISE.....	292
A. Kurmantaeva, Zh.A. Ospanbayev S.N. Abieva THE CURRENT STATE OF STRUCTURAL CHANGES IN THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN.....	305
G. Lukhmanova, G. Seitova, N.Sartanova, G. Abayeva FINANCIAL RELATIONS IN AGRICULTURE OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	317
A. Niyazbayeva, D. Amerzhanova, B. Kuantkan, A. Ibrasheva, R. Sartova, M. Karimbergenova CONCEPTUAL ASPECTS OF INVESTMENT IN INNOVATIVE BRANCHES OF ECONOMICS.....	327
N.N. Nurmukhametov, Z.S. Bulkhairova, E.V. Belousova, S. Kossymbayeva DEVELOPMENT OF HOUSING POLICY IN KAZAKHSTAN: CURRENT STATE AND PROBLEMS OF DEVELOPMENT.....	339
A.Piyazbayeva ECONOMIC CONSCIOUSNESS AND ECONOMIC THINKING: THE DIALECTIC OF INTERCONNECTEDNESS.....	360
L.S. Spankulova, Z.K. Chulanova, Ye. Nuruly, Zh.S. Issayeva METHODOLOGICAL APPROACHES TO ASSESSING THE INTRODUCTION OF DRUG INSURANCE.....	379
MEMORY OF SCIENTISTS	
In memory of Doctor of Law, Professor, academician of NAS RK Baymakhanov Murat Tadjı-Muratovich.....	397

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)

ISSN 2518–1467 (Online),

ISSN 1991–3494 (Print)

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Директор отдела издания научных журналов НАН РК *А. Ботанқызы*

Заместитель директор отдела издания научных журналов НАН РК *Р. Жәліқызы*

Редакторы: *М.С. Ахметова, Д.С. Аленов*

Верстка на компьютере *Г.Д. Жадырановой*

Подписано в печать 30.06.2022.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф.

25,5 п.л. Тираж 300. Заказ 3.